

Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi
The Journal of International Social Research
Cilt: 9 Sayı: 47 Volume: 9 Issue: 47
Aralık 2016 December 2016
www.sosyalarastirmalar.com Issn: 1307-9581

İŞLETMELERDE KURUMSAL KAYNAK PLANLAMASI UYGULAMALARININ İŞLETMELERİN REKABET GÜCÜNE VE PERFORMANSINA ETKİLERİ: ÖRNEK BİR UYGULAMA IMPACTS OF ENTERPRISE RESOURCE PLANNING APPLICATIONS ON COMPETITIVENESS AND PERFORMANCE IN ENTERPRISES: A CASE STUDY

Selçuk KORUCUK*

Öz

Bu çalışmanın amacı, kurumsal kaynak planlaması uygulamalarının iş süreçlerini kolaylaştırma, kullanıcıya bağlı hata önleme, birimler arasındaki iletişimi yeterli kılma ve kolaylaştırma, iş süreçlerinde oluşan maliyetleri azaltma ve kurumsal kaynak bilgisi kullanımına bağlı değişkenlerin işletme çalışanları üzerindeki etkilerini incelemektir.

Bu amaç doğrultusunda, literatürdeki kurumsal tartışmalar ve araştırma bulguları dikkate alınarak araştırmanın hipotezleri belirlenmiştir. Araştırma hipotezleri, Kocaeli bölgesinde faaliyet gösteren özel işletmelerde, Kurumsal Kaynak Planlamasını kullanan 101 çalışana yapılmış, anket yöntemi ile elde edilen veriler kullanılarak test edilmiştir. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistiksel yöntemler, faktör, korelasyon ve regresyon analizleri kullanılmıştır. Analiz sonuçları, Kurumsal Kaynak Planlaması uygulamalarının iş süreçlerini kolaylaştırma üzerinde olumlu yönde etkisinin olduğunu göstermiştir.

Ayrıca kullanıcıya bağlı hatayı önleme, iş süreçlerinde karşılaşılan sorunlara çözüm yolu getirme, iş süreçlerindeki maliyetleri azaltma değişkenlerinin işletme çalışanları üzerinde olumlu yönde etkilerinin olduğu tespit edilmiştir. Ancak beklenenin aksine Kurumsal Kaynak Planlaması çalışanların kendisini geliştirme, beklentileri karşılaması, kişiye bağlı özellikleri ortadan kaldırması, birimler arasındaki iletişimi yeterli kılma ve kolaylaştırma, iş süreci maliyetlerinin aşımını önleyerek projelerde gecikmeye neden olan uygulamaların engellenmesi değişkenleri üzerinde olumlu yönde etkisinin olmadığı belirlenmiştir. Çalışmanın sonunda uygulamacılar ve araştırmacılar için öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Kurumsal Kaynak Planlaması, İşletme, Çalışanlar.

Abstract

The purpose of this study, enterprise resource planning applications to streamline their business processes, user errors due to prevention, communication between units makes enough and facilitation, reducing costs incurred in business processes and enterprise resource information is to examine the impact on businesses operating in the variable depending on use.

For this purpose, considering the hypothesis of the study theoretical discussions and research findings in the literature are determined. Research hypotheses, private enterprises operating in Kocaeli, Enterprise Resource Planning uses made of 101 employees, it has been tested using data obtained from a survey. Descriptive statistical methods to analyze the data, factor, correlation and regression analysis were used.

Analysis results showed that the positive effect on business processes facilitate the implementation of Enterprise Resource Planning. Additionally, the user-dependent error prevention, bringing solutions to problems encountered in business processes, employees of the company positively on reducing variable costs in business processes have been identified as the effects. However, contrary to expectations Enterprise Resource Planning, employee self-development is to meet the expectations of people dependent features eliminate the unit's communication makes enough and facilitation between the prevention of avoiding the excess of business process cost causing delay in project implementation variables are determined on whether the effects in a positive way. Proposals have been made for practitioners and researchers at the end of the study.

Keywords: Enterprise Resource Planning, Business, Employees.

GİRİŞ

Günümüzde, işletmelerin varlıklarını sürdürebilmeleri için değişen ve gelişen teknolojiye, aynı zamanda çevre koşullarına hızlı ve etkin bir biçimde uyum sağlamaları gerekmektedir.

Özellikle müşteri odaklılığı sağlamak için işletmelerin, müşteri isteklerini göz önünde bulundurarak onların beklentilerini en iyi süreç ve yöntemlerle gerçekleştirilmesi gerekmektedir. (Güzel, 2016:150)

Değişime uyum sağlayabilmek için ise bilgi teknolojilerine sahip olmak gerekmektedir. Bu kapsamda çağımızda bilgi teknolojilerinin önemi daha da artmıştır. Yalnızca bilgi ve teknolojiyi üreten ve kullanan işletmelerin başarılı olabileceği açık bir biçimde ortaya çıkmıştır. Bu doğrultuda, bilgi teknolojilerine sahip olmanın önemini vurgulayan birçok farklı kavram vardır. Özellikle son yıllarda Kurumsal Kaynak Planlaması yazılımlarının oldukça rağbet görür ve etkin hale geldiği söylenebilir. Açık kodlu olan bu yazılımlar farklı sektör ve iş kollarındaki yazılımın kullanımının etkinliğini pozitif kıldığı, yapılan uygulama ve çalışmalarda görülmüştür.

Kurumsal Kaynak Planlaması yazılımları lojistik faaliyetlerden başlayarak satın alma, Ar-Ge, finans, operasyon-lojistik, stok yönetimi, üretim yönetimi, insan kaynağı planlaması, pazarlama, müşterilerle olan

* Öğr. Gör., Gümüşhane Üniversitesi, İrfan CAN Köse Meslek Yüksekokulu, Ulaştırma Hizmetleri Bölümü.

ilişkilerin yönetilmesi, malzeme yönetimi gibi işletmelere rekabetçi avantajlar yaratabilecek birçok fonksiyonu kendi içerisinde barındırmaktadır.(Çağlıyan, 2012:160).

Yani Kurumsal Kaynak Planlaması yazılımlarının en önemli özelliği işletmelerde etkin, etkili ve ekonomik bir uyumun işletmelerin hedefleri doğrultusunda sağlanması olduğu söylenebilir.

1. Kavramsal Çerçeve

Küreselleşme ve bilgi teknolojilerindeki gelişmeler işletmelerde rekabeti artırmıştır. İşletmeler ayakta kalabilmek ve varlıklarını sürdürebilmek için hem işletme içi organizasyonlarını hem de işletme dışı organizasyonları daha verimli ve daha etkin şekilde yönetmeleri gerekmektedir.

Bunun sonucu olarak işletmeler, iş süreçlerini iyileştirmek, iş süreci maliyetlerini azaltmak ve etkili iletişim gibi unsurlara daha fazla ağırlık vermek zorunda kalmıştır. Bu çerçevede, günümüzde işletmelerin karşılaştıkları sorunların başında artan rekabet, genişleyen pazar müşteri beklentilerinin artması ve karar kalitesinin geliştirilmesi gelmektedir. Bu koşullar; süreçler arasındaki toplam maliyetleri düşürmek, teslim sürelerini kısaltmak, ürün seçeneğini genişletmek, daha iyi müşteri hizmeti sunmak, kaliteyi ve verimliliği arttırmak için işletmelere baskı yapmaktadır (Umble vd., 2003: 241). Bu unsurlar da işletmeleri Kurumsal Kaynak Planlamasına sevk etmektedir.

Kurumsal Kaynak Planlaması (KKP), işletme fonksiyonlarının bütünleştirilmesi yolu ile işletmenin farklı birimleri arası bilgi akışının kolaylaşmasını sağlayan organizasyonel bilgi sistemleridir (Laudon ve Laudon, 2002: 55). Yine KKP, son yıllarda ortaya çıkan en popüler yazılımlardan biridir (Woo, 2007: 431). KKP, entegre ve özelleştirilmiş yazılım tabanlı bir sistemdir (Finney ve Corbett, 2007:329)

Başka tanımda ise, KKP, işletmenin stratejik amaçlarını gerçekleştirmek amacıyla müşteri taleplerinin en etkin şekilde karşılanması ve bu sürecin maliyetlerinin azaltılması amacıyla coğrafi olarak farklı yerlerde bulunan tedarik, üretim, dağıtım ve mali kaynaklarının en etkin ve verimli bir şekilde planlanması, koordinasyonu ve kontrol edilmesi fonksiyonlarına sahip bir yazılımdır (Erdil ve Başlıgil, 2011: 626). KKP sistemleri, yazılım destek modülleri içeren bilgi sistemleridir. Bu modüller satış ve dağıtım, üretim, stok, kalite kontrol, insan kaynakları, finans ve muhasebeden oluşmaktadır. Aynı zamanda KKP sistemleri işletmelere değer katarak bilgi paylaşımı sağlamakta ve iletişim etkinliğinin elde edilmesine yardımcı olmaktadır (Davenport, 1998:121; Chang vd., 2008:929; McGaughey ve Gunasakaran, 2007:24, Mabert vd., 2003:235; Nah, 2002:36).

2. Materyal ve Yöntem

Çalışmada ele alınan konular iki kısımda değerlendirilmiştir. İlk kısımda teorik bilgilere ulaşmak için araştırmalar, raporlar, resmi kayıt ve belgelerden yararlanılmıştır.

İkinci kısımda ise ilk kısımda teorik olarak ele alınan bilgilerin uygulamadaki karşılığını ortaya koymak için analiz amaçlı anket çalışmasından yararlanılmıştır.

Kurumsal Kaynak Planlaması uygulamalarının işletmedeki çalışanları etkileme düzeylerinin belirlemek üzere bilgi toplama formu (anket) oluşturulmuştur Bilgi toplama formu uygulanacak işletmelerin belirlenmesinde örnekleme yapılmadan ana kütlenin tamamına ulaşılması hedeflenmiştir. Bu çerçevede Kocaeli de faaliyet gösteren işletmelerdeki 101 çalışan ile işletme ortamında yüz yüze görüşülmüş ve çalışanlardan anketlere yanıt alınmıştır.

Sorulan sorular aşağıda verilen ana başlıklar halinde sıralanmıştır. Bunlar;

1. Genel Bilgiler,
2. Kurumsal Kaynak Planlaması uygulamaları ve işletmedeki çalışanlar üzerindeki etkisi ile ilgili sorular, şeklinde sıralanmıştır. Anket sonuçları SPSS ortamına aktarılarak istatistik yöntemlerle değerlendirilmiştir. İşletmelerde çalışanların kurumsal kaynak planlaması uygulamalarına ilişkin olarak yapılan güvenilirlik analiz sonucu aşağıdaki gibi elde edilmiştir.

Tablo 1. Güvenilirlik Analiz Sonucu

Ölçekler	İfade Sayısı	Cronbach's Alpha (α)
Kurumsal Kaynak Planlaması	9	0,776

Kullanılan ölçeklerin Cronbach Alfa (α) katsayıları değerlendirildiğinde işletmelerde çalışanların kurumsal kaynak planlamasına yönelik ölçeğin güvenilirlik analizi sonucu 0,776 olarak tespit edilmiştir. Bu sonuçlar dikkate alındığında ölçeklerin iyi düzeyde ($\alpha > 0,70$) güvenilir olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu nedenle ölçekten herhangi bir değişken çıkarılmayarak, diğer analizlere devam edilmiştir.

3. Araştırma Bulguları Ve Tartışma

Araştırmaya ait hipotezler aşağıda belirtilmiştir.

H₁: Kurumsal Kaynak Planlaması uygulamaları iş süreçlerini pozitif yönde etkilemektedir.

H₂ Kurumsal Kaynak Planlaması uygulamaları çalışanların kendini geliştirmelerini pozitif yönde etkilemektedir.

H₃: Kurumsal Kaynak Planlaması uygulamaları kullanıcıya bağlı hatalarının en aza indirilmesini pozitif yönde etkilemektedir.

H₄: Kurumsal Kaynak Planlaması uygulamaları beklentileri karşılamayı pozitif yönde etkilemektedir.

H₅: Kurumsal Kaynak Planlaması uygulamaları karşılaşılan sorunları çözüm yolu geliştirmeyi pozitif yönde etkilemektedir.

H₆: Kurumsal Kaynak Planlaması uygulamaları kişiye bağlı özellikleri ortadan kaldırmayı pozitif yönde etkilemektedir.

H₇: Kurumsal Kaynak Planlaması uygulamaları iş süreçlerinde oluşan maliyetlerin azaltılmasını pozitif yönde etkilemektedir.

H₈: Kurumsal Kaynak Planlaması uygulamaları birimler arası iletişimi geliştirmeyi pozitif yönde etkilemektedir.

H₉: Kurumsal Kaynak Planlaması uygulamaları iş süreci maliyetlerinin aşımını önleyerek projelerde gecikmeye neden olan uygulamaların engellenmesini pozitif yönde etkilemektedir.

3.1. Demografik Bulgular

Araştırmaya katılanlara ilişkin demografik bulgulara göre; katılımcıların % 59,4'ü erkek, % 40,6'sı bayan çalışanlardan oluşmaktadır. Bunun yanı sıra yöneticilerin % 1'i lise, % 37,6'sı önlisans, % 40,6'sı lisans, % 20,8'i lisansüstü eğitim düzeyine sahiptir. Ayrıca çalışanların % 6,9'u 18-24 yaş, % 30,7'si 25-31 yaş, % 29,7'si 32-37 yaş, % 31,7'si 39-45 yaş ve % 1'i 46 ve üzeri yaş olduğu belirlenmiştir.

3.2. Kullanılan Kurumsal Kaynak Planlaması

Araştırmaya katılan işletmelerde kullanılan Kurumsal Kaynak Planlaması yazılımına ilişkin Tablo aşağıda verilmiştir.

Tablo 2. İşletmeler de Kullanılan Kurumsal Kaynak Planlaması Yazılımı

Kullanılan Kurumsal Kaynak Planlaması	f	%
Sap	16	15,8
Oracle	9	8,9
People soft	10	9,9
Microsoft	7	6,9
Ban	10	9,9
Diğer(Logo,Mega,Netsis,Mikro vb.)	49	48,5
Toplam	101	100

Kullanılan Kurumsal Kaynak Planlamasına ilişkin araştırma sonuçları değerlendirildiğinde çalışanların %15,8'inin Sap yazılım programını, % 8,9'unun Oracle yazılım programını, % 6,9'unun Microsoft yazılım programını, % 9,9 unun Peoplesoft ve Ban yazılı programını, % 48,5'inin de Diğer (Logo,Mega,Netsis,Mikro vb.) yazılım programlarını kullandığı saptanmıştır.

3.3. İşletmelerdeki Kurumsal Kaynak Planlaması Kullanım Süresi

Araştırmaya katılan işletmelerdeki Kurumsal Kaynak Planlamasına yönelik kullanım süresi Tablosu aşağıda verilmiştir.

Tablo 3. Kurumsal Kaynak Planlaması Kullanım Süresi

Kurumsal Kaynak Planlaması Kullanım Süresi Tablosu	f	%
1 yıldan az	1	1
1-2 yıl	14	13,9
2-4 yıl	19	18,8
5 ve üzeri	67	66,3
Toplam	101	100

İşletmelerde Kurumsal Kaynak Planlamasının kullanım süresi açısından değerlendirildiğinde %1'nin 1 yıldan daha az, %13,9'unun 1-2 yıl arasında, %18,8'inin 2-4 yıl arasında, % 66,3' ünün 5 yıl ve üzeri olarak, kurumsal kaynak planlamasını kullandığı anlaşılmıştır.

3.4.Satın Alınan ve Uygulanan Kurumsal Kaynak Planlaması Modülleri

Araştırmaya katılan işletmelerdeki satın alınan ve uygulanan Kurumsal Kaynak Planlaması modülleri aşağıdaki Tablo da verilmiştir.

Tablo 4. Kurumsal Kaynak Planlaması Modülleri

Kurumsal Kaynak Planlaması Modülleri	f	%
Finans	19	18,8
Ar-Ge	9	8,9
Üretim Yönetimi	12	11,9
Operasyon-Lojistik	17	16,8
Malzeme Yönetimi	17	16,8
Satın Alma	13	12,9
Satış -Pazarlama	14	13,9
Toplam	101	100

İşletmeler de kullanılan kurumsal kaynak planlaması modülleri % 18,8'i Finans alanında, % 8,9'u Ar-Ge alanında, % 11,9'u Üretim Yönetimi alanında, % 16,8'i Operasyon-lojistik alanında ve aynı zamanda aynı oran Malzeme Yönetimi alanında, %12,9'u Satın alma alanında, %13,9'u Satış-Pazarlama alanında olduğu belirlenmiştir.

3.5. Faktör, Korelasyon ve Regresyon Analizleri ve Bulgular

Çalışmada kullanılan ölçekler için faktör analizi uygulanmış ve ortaya çıkan faktörlere ilişkin güvenilirlikler elde edilmiştir. Anketi oluşturan sorular faktör analizine tabi tutulmuş, en uygun faktör yapısına Varimax dönüşümüyle ulaşılmıştır. Analiz sonucunda ortaya çıkan 3 faktör ile açıklanan toplam varyans % 70,96'dır. İlk olarak Kurumsal Kaynak Planlaması uygulamalarının çalışanlar üzerine etkisini içeren KMO and Bartlett's Test tablosu verilmiş, ardından Tablo 5'de faktör yükleri sıralanmıştır.

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,716
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	372,910
	df	36
	Sig.	,000

Yapılan analiz sonucuna göre KMO 0,716 olarak bulunmuştur. KMO'nun 0,50'den büyük olması örneklem büyüklüğünün uygun ve yeterli olduğunu göstermektedir. Tablodan da görüleceği üzere Bartlett's Sig. değeri 0,05 den küçük olduğu için yapılan çalışmaya faktör analizi uygulanabilir.

Tablo 5. Faktör Analizi

Değişkenler	İş Süreçleri	İşletme Performansı	Rekabet
Kurumsal Kaynak Planlaması iş süreçlerini kolaylaştırmıştır.	,690		
Kurumsal Kaynak Planlaması uygulamaları çalışanların kendisini geliştirmesine olumlu katkılar sağlamıştır.	,768		
Kurumsal Kaynak Planlaması ile kullanıcıya bağlı hatalar en aza indirilmiştir.	,670		
Kurumsal Kaynak Planlaması uygulamaları beklentileri karşılamaktadır.	,687		
Kurumsal Kaynak Planlaması karşılaştığım sorunlara çözüm getirmektedir.	,796		
Kurumsal Kaynak Planlaması uygulamaları iş süreçlerinde oluşan maliyetleri azaltır.		,647	
Kurumsal Kaynak Planlaması kişiye bağlı özellikleri ortadan kaldırmaktadır.		,780	
Kurumsal Kaynak Planlaması uygulamaları bölümler arası iletişimi geliştirir.			,850
Kurumsal Kaynak Planlaması uygulamaları iş süreci maliyetlerinin aşımını önleyerek projelerde gecikmeye neden olan uygulamaların engeller.			,817
Toplam Açıklanan Varyans			% 70,96

Korelasyon analizi için araştırma değişkenlerine ait Pearson Korelasyon katsayıları, ortalama, standart sapma ve korelasyon değerleri hesaplanmıştır. Korelasyon analizi sonucunda elde edilen korelasyon katsayıları Tablo 6'da gösterilmiştir. Araştırmada kullanılan değişkenler arasındaki korelasyonlar incelendiğinde, korelasyon katsayılarının 0,216 ile 0,886 arasında değiştiği görülmektedir.

Tablo 6. Korelasyon Analizi

	Ort.	SS.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Kurumsal Kaynak Planlaması Kullanımı	4,97	2,41	1									
Kurumsal Kaynak Planlaması iş süreçlerini kolaylaştırmıştır.	4,17	,98	,651	1								
Kurumsal Kaynak Planlaması uygulamaları çalışanların kendisini geliştirmesine olumlu katkılar sağlamıştır.	3,63	,99	,681	,316	1							
Kurumsal Kaynak Planlaması ile kullanıcıya bağlı hatalar en aza indirilmiştir.	3,66	,82	,474	,583	,319	1						
Kurumsal Kaynak Planlaması uygulamaları beklentileri	3,89	,89	,251	,544	,223	,651	1					

karşılamaştır.														
Kurumsal Kaynak Planlaması karşılaştığım sorunlara çözüm getirmektedir.	3,99	,84	,488	,650	,297	,331	,687	1						
Kurumsal Kaynak Planlaması uygulamaları iş süreçlerinde oluşan maliyetleri azaltır.	3,98	,79	,485	,516	,504	,581	,650	,584	1					
Kurumsal Kaynak Planlaması kişiye bağlı özellikleri ortadan kaldırmaktadır.	3,72	,81	,633	,216	,263	,213	,297	,331	,716	1				
Kurumsal Kaynak Planlaması uygulamaları bölümler arası iletişimi geliştirir.	3,67	,87	,590	,421	,645	,485	,381	,474	,583	,222	1			
Kurumsal Kaynak Planlaması uygulamaları iş süreci maliyetlerinin aşımını önleyerek projelerde gecikmeye neden olan uygulamaların engeller.	4,01	,90	,253	,339	,583	,223	,508	,886	,518	,341	,234	1		
* 0,05 seviyesinde anlamlı ** 0,01 seviyesinde anlamlı														

Araştırma kapsamındaki hipotezleri test etmek amacıyla çoklu regresyon analizi kullanılmıştır. Araştırma kapsamındaki regresyon modelleri SPSS 20.0 istatistik paket programı ile analiz edilmiş, elde edilen sonuçlar ve hipotezlerin testleri aşağıda açıklanmıştır.

Tablo 7: Kurumsal Kaynak Planlaması Uygulamalarının İşletme Çalışanları Üzerindeki Etkilerine Yönelik Regresyon Analizi

Bağımlı Değişken: Kurumsal Kaynak Planlaması Kullanımı	Beta	T	p
Kurumsal Kaynak Planlaması iş süreçlerini kolaylaştırmıştır.	,295	,717	,019
Kurumsal Kaynak Planlaması uygulamaları çalışanların kendisini geliştirmesine olumlu katkılar sağlamıştır.	,123	,854	,395
Kurumsal Kaynak Planlaması ile kullanıcıya bağlı hatalar en aza indirilmiştir.	,097	,814	,418
Kurumsal Kaynak Planlaması uygulamaları beklentileri karşılamaktadır.	,031	,239	,812
Kurumsal Kaynak Planlaması karşılaştığım sorunlara çözüm getirmektedir.	,389	2,60	,011
Kurumsal Kaynak Planlaması uygulamaları iş süreçlerinde oluşan maliyetleri azaltır.	,101	2,26	,024
Kurumsal Kaynak Planlaması kişiye bağlı özellikleri ortadan kaldırmaktadır.	,196	1,96	,029
Kurumsal Kaynak Planlaması uygulamaları bölümler arası iletişimi geliştirir.	,020	1,32	,895
Kurumsal Kaynak Planlaması uygulamaları iş süreci maliyetlerinin aşımını önleyerek projelerde gecikmeye neden olan uygulamaların engeller.	,066	1,65	,104
R ² =0,434 F= 91,544 sig.=0,000			

Kurumsal Kaynak Planlaması uygulamalarının, iş süreçlerini kolaylaştırma, çalışanların kendisini geliştirmesi, kullanıcıya bağlı hataların önlenmesi, beklentileri karşılaması, karşılaşılan sorunlara çözüm sunması, iş süreçlerinde oluşan maliyetleri azaltması, kişiye bağlı özellikleri ortadan kaldırması, bölümler arası iletişimi geliştirmesi, projelerde gecikme yaşanmasını önleyici değişkenleri üzerindeki etkilerini değerlendirmek üzere kurulan regresyon modelinin analiz sonucunda, modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmektedir (F = 91,544; p< 0,01). Analiz sonuçlarına göre, Kurumsal Kaynak Planlaması uygulamaları iş süreçlerini kolaylaştırma ($\beta=0,295$ p< 0.01), karşılaşılan sorunlara çözüm sunması ($\beta=0,389$, p< 0.01), iş süreçlerinde oluşan maliyetleri azaltması ($\beta=0,101$, p< 0.01), kişiye bağlı özellikleri ortadan kaldırması ($\beta=0,196$, p< 0.01) unsurlarında, işletmenin çalışanları üzerinde istatistiksel olarak anlamlı ve olumlu bir etkiye sahip olduğu görülmüştür. Regresyon analizinde görüldüğü gibi, R² değeri 0,434 olarak saptanmıştır. Buna göre, modelde yer alan bağımsız değişkenler, bağımlı değişken olan kurumsal kaynak planlaması uygulamalarının çalışanlar üzerinde % 43,4'lük değişimi açıklamaktadır. Bu regresyon analizine göre kurulan hipotezlerden H1, H5, H6, H7 hipotezi desteklenmekte, H2,H3,H4,H8,H9 hipotezi reddedilmektedir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Küreselleşen dünyada rekabet olgusunun artması, bilgi teknolojilerinden daha fazla yararlanma isteği ve rakiplere karşı üstünlük kurmak, işletmelerin çeşitli uygulamaları gerçekleştirmelerine sebep olmuştur. Bu bağlamda, maliyetlerin düşürülmesi, kalite, iş süreçlerinin kısılması, satış sonrası hizmetler

gibi faktörler işletmecilik anlayışında önemli hale gelmiş entegre sistemler olmuştur. Bu olguların işletmeler tarafından karşılanması da işletmelerin teknolojiye daha fazla yatırım yapmalarını zorunlu hale getirmiştir. Dolayısıyla teknoloji yatırımlarından biri olan Kurumsal Kaynak Planlaması yazılımları da bu süreci günümüzde entegre eden bir sistem durumundadır.

Bu kapsamda, Kocaeli ilinde faaliyet gösteren işletmelere yönelik yapılan çalışma sonucunda, çalışanların en çok "Kurumsal Kaynak Planlaması iş süreçlerini kolaylaştırmıştır" ifadesinden memnun olduğu, en az memnuniyetin ise, "Kurumsal Kaynak Planlaması ile kullanıcıya bağlı hatalar en aza indirilmiştir" ifadesi olduğu anlaşılmıştır.

Araştırma modelini oluşturan hipotezlerin test edilmesi ile elde edilen sonuçlar incelendiğinde, Kurumsal Kaynak Planlaması uygulamaları ile iş süreçlerinin kolaylaştırılması, karşılaşılan sorunlara çözüm getirme, kişiye bağlı özellikleri ortadan kaldırması, bölümler arası iletişimi geliştirme arasında pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Elde edilen bu sonuçlar daha önce yapılan çalışmaların sonuçlarıyla paralellik göstermektedir (Morris ve Venkatesh,2010:156, Talu, 2004:16,Gülyüz,2007:10, Mabert vd, 2010:156, Bayraktaroğlu ve Uluköy, 2013:6, Dawson ve Owans, 2008:66, Türk ve Yıldız, 2015:45, Vural, 2012: 75, Ömürbek, 2003: 223,Deloitte ,2005:5, Aydın,2011:72, Demiral ve Karaağaç, 2014: 56, Jacobs ve Westen, 2006:6, Demirdöğen, 1994: 360, Al-Mashari vd., 2002: 7, Düzakın ve Sevinç, 2000:6, Özen, 2000, 7, Üstüner, 2012: 63).

Yine araştırma sonuçları değerlendirildiğinde, Kurumsal Kaynak Planlaması uygulamalarının, çalışanların kendisini geliştirmesine olumlu katkılar sağlamadığı, kullanıcıya bağlı hataları azaltmadığı, beklentileri karşılamadığı, bölümler arası iletişimi geliştirmede, iş süreci maliyetlerinin aşımını önleyerek projelerde gecikmeye neden olan uygulamaların engellenmesi arasında negatif bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Elde edilen bu sonuçlar daha önce yapılan çalışmaların sonuçlarıyla paralellik göstermektedir (Akça ve Özer, 2013:4966, Gülyüz,2007:15, Yegül, 2004, Pınar ve Erdem, 2002, 74, Talu, 2004).

Araştırma bulgularından hareketle uygulamada işletmelere, Kurumsal Kaynak Planlaması yazılımlarının geliştirilerek işletmedeki süreçlerini daha etkin, etkili ve ekonomik yönetilmesi sağlanabilir.

Yine işletme içerisinde Kurumsal Kaynak Planlaması uygulamalarına yönelik olarak eğitimler verilmesi ile çalışanların kendilerini geliştirmelerine pozitif katkılar sağlanabilir ve kullanıcıya bağlı hatalar önlenir. Ayrıca işletme içerisinde çalışanlar tarafından yeni teknolojiye karşı dirençler olabilir. Bu dirençlerin önlenmesi de üst yönetim desteği ve çalışanlar ile yazılım programının bütünleştirme çalışmaları ile düzenlenebilir.

Kurumsal Kaynak Planlaması uygulamalarına yönelik olarak işletmelerin yazılımı kullanması tüm örgütü kapsayacak şekilde genişletilmelidir. Böylece hem birimler arası iletişim artırılabilir, hem de zaman ve maliyet yönünden avantaj sağlanabilir.

Yine Kurumsal Kaynak Planlaması uygulamalarının, gerek kamu gerekse özel firmalardaki uzmanlar tarafından işletmelere yararlarından ve verimliliğinden bahsedilerek, özendirici unsurlar işletmelere sunulabilir.

Yapılan bu çalışma sonucunda ulaşılan sonuçlar, Kurumsal Kaynak Planlaması kullanan işletmelerin yöneticilerine, çalışanlarına, sanayi ve ticaret odalarına ve konu ile ilgili çalışma yapan akademisyenlere katkı sağlayacaktır. Ayrıca araştırmanın Kocaeli ilinde planlandığı göz önüne alındığında, ildeki faaliyet gösteren işletmelerine yol gösterici olacaktır.

KAYNAKÇA

- AKÇA, Yaşar ve ÖZER, Gökhan (2013). "Kullanıcı Özelliklerinin Kurumsal Kaynak Planlaması Uygulama Başarısına ve Algılanan Organizasyonel Performansa Etkisi," *Journal of Yasar University*, S.8, C. 30, sayı 8, ss. 4966-4984.
- AL-MASHARİ, Majed., AL-MUDİMİGH, Abdullah ve ZAIRİ Mohamed (2002). "Enterprise Resource Planning: A Taxonomy Of Critical Factors", *Department of Information Systems, College of Computer and Information Sciences, King Saud University, Saudi Arabia, University of Bradford West Yorkshire*, ss. 356.
- BAYRAKTAROĞLU, Serkan ve ULUKÖY, Metin (2013). "Örgütsel Faktörlerin Kurumsal Kaynak Planlaması ve Örgütsel Performans Üzerindeki Etkisi: İMKB Şirketleri Üzerine Bir Araştırma", *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, S.1, C.18, ss. 1-16.
- CHANG, Man, CHEUNG, Waiman, CHENG, Chun-Hung. ve YEUNG, H.Y. Jeff (2008). "Understanding ERP System Adoption From The User's Perspective", *International Journal Of Production Economics*, S.113, ss. 928-942.
- ÇAĞLIYAN, Vural. (2012). "Kurumsal Kaynak Planlama Yazılımı Kullanımının İşletme Performansı Üzerine Etkisi Örnek Olay Çalışması", *Niğde Üniversitesi İİBF Dergisi*, S. 1, C.5, ss. 159-178.
- DAVENPORT, H. Thomas (1998). "Putting The Enterprise Into The Enterprise System", *Harvard Business Review*, July-August, ss. 121-131.
- DAWSON, Julie ve OWENS, Jonathan (2008). "Critical Success Factors In The Chartering Phase: A Case Study Of An ERP Implementation", *International Journal Of Enterprise Information Systems*, S.4, ss. 9-24.
- DELOİTTE, Co. (2005). "ERP Change Management Survey" *Anket Çalışması*, ss.1-7.
- DEMİRAL, Y. Mehmet ve KARAAĞAÇ, İbrahim (2014). " Bilgisayar Destekli Üretim Süreçlerine Genel Bir Bakış", *Mühendislik ve Makine*, S. 652, C. 55, ss. 41-61.
- DEMİRDÖĞEN, Osman (1994). " Bilgisayar Destekli İşgücü Planlaması", *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, S.3-4. C. 10. ss.349-360.

- DÜZAKIN, E. Sevinç (2002). "Kurumsal Kaynak Planlaması (ERP)", *Uludağ Üniversitesi İİBF Dergisi*, S.1,C.21, ss. 189-218.
- ERDİL, Ayşenur ve BAŞLIGİL, Hüseyin (2011). "Kurumsal Kaynak Planlamanın Endüstriyel İşletme Bünyesinde Kurulması-Kurulumunda Karşılaşılan Sorunlar ve Çözümleri", İstanbul: XI. Üretim Araştırmaları Sempozyumu Bildiriler Kitabı, ss. 624-640.
- FİNNEY, Sherry ve CORBATT, Martin (2007). "Erp İmplementation: A Compilation And Analysis Of Critical Success Faktor", *Business Process Management Hournal*, S.13, C.2, ss. 329-347.
- GÜLERYÜZ, Özlem (2007). Kurumsal Kaynak Planlaması (Erp) ve İşletmelerin Yönetmel Kararlarına Etkileri, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- GÜZEL, Dilşad (2016). "İmalatçı KOBİ'lerde Benchmarking Tekniğinin Bilinirliği ve Uygulanabilirliği: Erzurum, Erzincan, Bayburt (TRA1) Bölgesinde Bir Araştırma", *Çukurova Üniversitesi İİBF Dergisi*, S.1 C.20, ss. 149-161.
- JACOBS F.Robert (2006). 'Ted' Weston Jr. , Enterprise Resource Planning (ERP)-A Brief History", *Journal of Operations Management*, S.25, C. 2, ss. 357-363.
- LAUDON, K.C.ve LAUDON,J.P. (2002). "Management Information Systems", New Jersey: Prentice Hall.
- MABERT, V. A. SONI, A. VE VENKATARAMANAN, S, M. A. (2000). "Enterprise Resource Planning Survey of U.S. Manufacturing Firms", *Production and Inventory Management Journal*, S. 41, C. 2, ss. 52-58.
- MABERT A.V, SONI A ve VENKATARAMAN, S. M.A.(2003). "The Impact Of Organization Size On Enterprise Resource Planning (Erp) Implementations İn The Us Manufacturing Sector", *The International Journal Of Management Science*, S.31, C..235, ss. 235-246.
- MCGAUGHEY, E,R ve GUNASAKARAN, A. (2007). "Enterprise Resource Planning (Erp): Past, Present And Future", *International Journal of Enterprise Information Systems*, S.2, C.3/24, ss. 23-35.
- MERİÇ, Aydın (2011). "Yalın Üretim İle Kurumsal Kaynak Planlamasının Bütünleştirilmesi", Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü İşletme Mühendisliği.
- MORRIS G. Michael ve VENKATESH Viswaneath. (2010). "Job Characteristics and Job Satisfaction: Understanding the Role of Enterprise Resource Planning System Implementation", *MIS Quarterly*, S. 34, C. 1, ss. 143-161.
- NAH, F. Fui Hoon (2002). "Enterprise Resource, Planning Solutions&Management", Hershey: Irm Pres, Idea Grup Publishing.
- ÖMÜRBEK, Vesile (2003). "Kurumsal Kaynak Planlamasında Muhasebe Bilgi Sisteminin Rolü: Gıda Sektöründe Uygulama", Yayınlanmamış Doktora Tezi, Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi İşletme Anabilim Dalı.
- ÖZEN, Sema (2000). "MRP' den ERP' ye Yaşanan Gelişmeler", *BT Haber*, S. 288.
- PINAR, İbrahim ve ERDEM, S. Kerim. (2002). "ERP Kullanıcısı İşletmelerin Memnuniyetlerini Ölçmeye Yönelik Bir Araştırma", *İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi Dergisi*, S.1. C.31. ss. 71-95.
- Talu, Şehbal. (2004). "İşletme Yönetiminde Yeni Eğilimler Dizisi: Sorularla Kurumsal Kaynak Planlaması, İstanbul Ticaret Odası Yayınları, Yayın no: 2004-27, Mega Ajans, İstanbul.
- TÜRK, Uğur ve YILDIZ, Gültekin (2015). " Erp Uygulamalarının Çalışma Yaşamı Kalitesine Etkisi: Nitel Bir Araştırma" *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, S.44. ss.139-148.
- UMBLE, J. E. H, RONALD. R. ve UMBLE, M. M. (2003). "Enterprise Resource Planning: Implementation Procedures And Critical Success Factors", *European Journal of Operational Research*, S.146, ss. 241-257.
- ÜSTÜNER, Tarık (2012). "İdeal Bir Proje Yöneticisi Nasıl Olmalı? Projedeki Esas Aktör; Proje Yöneticisidir, ERP ve Ötesi", *Workcube E-İş Sistemleri Yönetim Ve Teknoloji Tanıtım Bülteni*, ss. 22-23.
- WOO, H, S. (2007.). "Critical Success Factors For Implementing ERP: The Case Of A Chinese Electronics Manufacturer", *Journal of Manufacturing Technology Management*, S.18, C.4, ss. 431-444.
- YEGÜL, M. Fatma (2004). "ERP Kurumsal Kaynak Planlama", Yayınlanmamış Yüksek Lisans Semineri, Ankara: Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.